

Fra fremmede Tidsskrifter.

Zeitschrift für die gesamte Strafrechtswissenschaft.

I 6. Hæfte af 38. Bind gør v. Lilienthal Rede for et Lovforslag, som i Marts 1917 er forelagt den tyske Rigsdag, og som lilsigter at simplificere den kriminelle Retspleje og derigennem spare Arbejde og Tid. Forslagets Hovedbestemmelser gaar i 3 Retninger, nemlig dels Competenceudvidelser for visse Domstole, dels Formindskelse af de medvirkende Dommeres Antal, og endelig en delvis Ophævelse af Legalitetsprincippet i Anklagen. I førstnævnte Henseende tillægges der »Amtsrichter« en betydelig udvidet Domsmyndighed, ligesom »Schöffengerichte« faar Competence — dels umiddelbart, dels i Følge speciel Beslutning in concreto fra Anklagemyndighedens Side — i Sager, der ellers hører under Straffekammerne, hvorhos endelig Straffekammerenes Domsomraade udvides paa Bekostning af Edsvorneretterne. — I disse sidste Retter foreslaas Antallet af Edsvorne nedsat fra 12 til 7, og i Straffekammerne foreslaas et Dommerkolegium af 3 Fagdommere i Stedet for, som nu, 5; denne sidste Forandring synes v. Lilienthal nærmest at anse som det betænkeligste ved Forslaget. — Legalitetsprincippet, der har hersket saa yderst rigoristisk i Tyskland, foreslaas brudt derved, at Anklagemyndigheden, naar Afstraffelse ikke findes fornøden under Hensyn til, at Gerningsmandens Skyld og Gerningens Følger er ubetydelige, kan undlade at rejse Straffeklage dels overfor »Übertretungen«, dels overfor »Vergehen«, for hvilke Straffen ikke overstiger 3 Maaneders Frængsel eller Bøde indtil 600 Mark, dels overfor Tyveri og Bedrageri i visse Tilfælde, hvor Genstandens Værdi ikke overstiger 25 Mark, dels endelig i visse Tilfælde af Hæleri o. l. Beslut-

ningen om, at Tiltale ikke skal rejses, kan ikke paa-klages.

Det er værdt at lægge Mærke til, at disse Ændringer ikke blot er beregnede paa at gælde under den nuværende Krigstid. Efter Forslaget skal denne Lov først træde ud af Kraft 2 Aar efter, at Krigen er endt. Tanken er i dette Tidsrum at prøve Nyordningen med det for Øje at gøre den definitiv, eventuelt med de Ændringer, Erfaringen viser er paakrævede, alt medmindre den i det nævnte Tidsrum skulde vise sig helt forfejlet.

O. Haack.

Monatsschrift für Kriminalpsychologie und Strafrechtsreform.

Først i Juni 1917 er udkommet det Dobbelthæfte, der slutter 11. Aargang, og som normalt skulde have foreligget i Foraaret 1915; men Udgiveren stiller i Udsigt, at Tidsskriftets Fremkomst herefter paany vil blive regelmæssig. Af Hæftets Indhold bemærkes en Afhandling af Professor Jacobsohn i Berlin om Kriminaliteten hos de unge og dens Forebyggelse, baseret paa Forf.s Iagttagelser som Lægeraadgiver ved Berlins »Jugendgericht«, hvor han i Løbet af 6 Aar har set over 1500 unge Lovbrydere og undersøgt deres Aandstilstand, Følelsesliv, Motiver og Livsforhold. Forfatteren hører til dem, der anser de eksogene Aarsager for langt betydningsfuldere for Udviklingen i kriminel Retning end de endogene, som tilskriver Milieu'et en Betydning, der langt overskygger Naturanlæggets. Af de ydre Forhold, der begunstiger Kriminaliteten blandt de unge, fremhæver han særlig de fattige og uheldige Hjem, hvor Hygge og Familieliv savnes, saa at Gaden foretrækkes som Opholdssted i de unges Fritid, og hvor Forældrenes Optagethed af udendørs Arbejde hindrer deres Paa-virkning af og Kontrol med Børnene; endvidere det altfor tidlige Tidspunkt, da de unge Mennesker tvinges ud i den vanskelige Jagt efter en Plads, og paa den anden Side den Mangel paa Forsigtighed overfor dem og Tilsyn med dem fra den Arbejdsgivers Side, der tager en ung Person i Plads, og som tankeløst betror dem at hente eller aflevere store Pengesummer, hvorved de ledes i Fristelsen til at tilegne sig disse; frister Arbejdsløsheden til Tyveri, frister Arbejdet saaledes altfor tit til Bedrageri. Overfor disse

farlige Faktorer stiller Forf. Krav om, at der tilsikres Børnene tilstrækkelig Ernæring, at Boligforholdene forbedres, at Arbejdsskoler knyttes til Folskeskolen, og at der sørges for Lokaler og Sammenkomster, hvor de unge, hvem Hjemmene ikke kan byde et tiltalende Opholdssted i Fritiden, kan tilbringe denne under gode og gavnlige Forhold. Sluttelig maner han til Samfundsbekæmpelse af de tre Folkefarsoter: Tuberkulose, Syfilis og Alkoholisme.

Geber anker i sin Artikel »Die richterliche Unabhängigkeit« bl. a. over den stigende Tilbøjelighed hos Dommerne til at rubricere de dem forelagte Retstilfælde ind under foreliggende Præjudikater og derved selv føle sig paa den sikre Side, paa Bekostning af den indgaaende personlige Beskæftigelse med den konkrete Sag og af den »Uafhængighedspligt«, der skal føre Dommeren til at træffe Afgørelsen efter sin personlige Overbevisning. Efter Forf.s Mening handler den Dommer pligtstridig, maaske strafbart, der træffer en Afgørelse overensstemmende med et Præjudikat fra Overinstansen, men imod sin personlige Overbevisning.

En større Afhandling af Roterung om »Notwehr und Gefühlschutz« frembyder adskillig Interesse. Efter at have paaavist, at de Grænser, som tidligere tysk Retsopfattelse satte for Nødværgeretten, — nemlig en Afvejelse af Retsgodernes forholdsmæssige Værdi og derhos Hensynet til, om man kunde unddrage sig Angrebet ved at trække sig tilbage, uden at dette dog havde Karakteren af en Flugt — i Nutiden er opgivne ved Angreb paa Liv, Legeme og Gods, undersøger Forf. Spørgsmaalet om Nødværgeret overfor Angreb paa de nye Retsgoder, Nutiden i Modsætning til ældre Tider har anerkendt som saadanne, navnlig visse Følelser: Anstændighedsfølelsen (»offentlig Forargelse«), den religiøse Følelse, Følelsen for Dyrs Lidelser osv. Medens her vel en Afvejelse af Retsgodets Værdi i Forhold til det, man ved Nødværget gør Indgreb i, er upraktikabel, maa det paa den anden Side hævdes, at den, der saares i sit Følelsliv ved Oprin, der giver offentlig Forargelse, ved offentlig Blasfemi eller ved Synet af Dyrplageri, ikke uden videre er berettiget til voldsom Reaktion under Paaberaabelse af Nødværgeret, nemlig fordi Samfundet med Rimelighed kan forlange, at den krænkede unddrager sig fortsat Krænkelser ved at fjærne sig fra det Sted, hvor den foregaar, og fra dem, der iværksætter den; en saadan Fjær-

nelse vil ikke være en »Flugt«, og et Krav i saa Henseende kan derfor ikke sidestilles med ældre Tidens Krav om, at den, der blev angrebet personlig, ikke maatte øve Nødværge, hvis han ved at flygte kunde unddrage sig Angrebet, — et Krav, Nutiden, som sagt, har opgivet som uværdigt for Personligheden.

Endelig kan nævnes en Meddelelse af Hellwig om, at Berlins Kriminapoliti i visse Tilfælde har taget Biograf-teatrene i sin Tjeneste ved at lade dem under deres Forestillinger fremvise Lysbilleder efter Fotografi af Forbrydere, der efterlystes i mere celebre Sager, tilligemed en kort Angivelse af deres Signalement og af den for Paagribelsen udsatte Belønning. — Forsøget vil næppe falde i skandinaviske Læseres Smag.

O. Haack.